

Abonnement pour un an:

300 piastres

Edition spéciale 300 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

15 Mai 1925—No 180

اجتهاد

فلسفی . اجتماعی . ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]

تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون

۳ ، اعلا کاغذلیسی ۵ لیرادر .

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلندہ « اجتهاد نھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمینچی سنہ

نومرو ۱۸۰-۱۵ مایس ۱۹۲۵

حتى سابق وطنداش لرینك محكومى ، ایرغادى ، ا-یرى اولماق ایچون ، حر ، مستنقل یالکیز - یاسه دکل ، اقتصاد آده حر و مستنقل بر ملی تورکیه دولتی تاسیسنه ، تاریخاً مجبور ایدیله و بو ، بوکون - یاسه بر امر واقعدر . شیندی ایجاب ایا رکه ، تورکارک جهلبی ، متحداً و یک - جوق چالیشرق . بوملی دولتی اقتصاد آده ، دیگر بعض دولتلر درجه سنه کتیر سینلر . و آنجق بوسایدده درک تورکیه دولتنک اقتصادجه استقلال و حریتی ، ترکیه خلقنک ده معیشتجه وسعت و رفاهی تأمین ایدلمش اوور .

یوسف بک کتانبک تحلیلی کلامک نسخه مزده ختامه ایره جکدر
عنه الله جودت

عقل سلیم

بحرری راهب هلیه

۵

مبحث ۱۶ - اللهک موجودیتی اثبات ایدیلده مشدر .
بتون معلومات بشریه آز چوق تنور و تکمل ایتدی .
هانکی شئامت اثری اولاراق اللهه عائد علم هیچ بر زمان تنور ایدمه دی ؟ اک متمدن ملتیر ، اک درین متفکرلر بو خصوصده اک وحشی ملتیر و اک جاهل هودوکارله عینی سویدده درلر . حتی مسئله یاقیندن مشمول نظر ایدیلر . سه ، اللهه عائد علمک ، برطاقم قورونتور و ابراهملر تاثیرله داها زیاده مظلومشمش اولدینی کورولور . شیمدی یه قدار هر دین آنجاق ، « منطق » ده مدعی دلیل اتخاذ ایتک خطاسی Pétitions de principe دینیلن شی اوزده رینه مؤسس بولونور . باد هودان فرض ایدر و متعاقباً اعمال ایتدیکی فرض لرله اثبات ایدر .

مبحث ۱۷ - الله بر روحدر دیمک هیچ برشی دیمه مک ، هیچ بره معنا افاده اتمه مک ایچون سوله مکدر .

مه تافیزیکلشدیره ، مه تافیزیکلشدیره ، (یعنی مافوق الطبیعه اوصاف ویره ویره) اللهدن تام بر جن [روح] Pur esprit یاپدیلر . فقط بوسایه ده یکی الهیات ، وحشی لرك الهیاتندن داها ایله ری بر آدیم آتدی ؟ وحشی لر دنیانک خداوندی اولاراق بر « بیوک جن [بر روح] Grand esprit » طانیرلر ، بتون جاهلر کی ، وحشی لر حقیق سبیلرینی تعیین ایتمه لرینه عجمیلکری مانع اولان

صایدیغم نظار تریلر ارکان مأمورینی ییانی دیلله قونوشمینی ده قولا ی بولورلردی ؛ حتی تقیرلرک . راپرلرک ییه بر قسمی تورکجه یازیلاردی ، فرانسزجه یازیلاردی . . . متوفی خارجه نفازتت غالباً صوک دمنه قدر دوسیه جزو دانلری اوسته اجنبی اسانیله باصیلش ایتکتیر یاشدیریلوردی ! . .

اقتصادی موازنه نك كندی علمنده بوز ولدیغی تورک طویمامای قابل دکلدی ؛ چونکه کوندن کونه معیشتی طارلاش-یوردی : دیگر وطنداش لرینک کوندن کونه رفاهلرینک آرتدیغی ده تورک کوریلوردی . بو بویه دوام ایدرسه ، کونک برنده تورکک دیگر عناصرک محکومی ، یالکیز اقتصاد اکل ، سیاست ده محکومی اوله جنی آشکاردی . ذاتاً نه رعایا ، نه ده آرقه طامادقلری ییانیجیلر ، بونی کتمه لزوم کورمیورلردی : عثمانلی ابراطورلری تقسیم اولنه جق ابراطورلرک غیر تورک اکثریتله مسکون اقسامی قوباریلوب آریله جق ، تورکارک اکثریت تشکیل ایتدکاری قسم ایسه ، اقتصاد آده متری اولان روم وارمنیلر آره سنده بولونه جک دیورلردی . حرب عمومی ظهور ایتدین ، ده بالمان محارباتی اشناسنده بو یوله کی نشریاتی ، حتی استانبولک غیر تورک مطبوعاتنده ییه کوروب او قیوردق . . .

نهایت تورکده کندی طوپلادی ، کندی مملکتنه اقتصاد اصحاب اولمازسه ، دیگر عناصرک محکومی اوله جنی آکلادی . اقتصادجه قوی اولادن ، حرثی و سیاسی استقلال لرك قابل اوله میه جغنی درک ایتدی . تورکک یالکیز دماغندن دکل ، دماغ و معدنه سندن کابن بوضرورت ادرا کدر که ملیت فکری ، ملیت جریانی احداث ایتش و سرعتله ترقی وانکشاف ایتدیر مشدر .

اقتصادی نقطه نظرندن باقیلیرسه ملیت فکری ، درد معیشت ، ادامه حیات ، ادامه نسل آرزوی طبیعی سنک مولودندن بشقه برشی دکلدر .

ملیت فکری ، ملیت جریانی ، تکامل ایدده ، ایده دیگر اسباب و عواملک ده تاثیرله ، بوکونکی ملی تورکیه دولتی حالنده تجسم ایتشدیر . تاریخه انتقال ایدن سلطنت عثمانیه ده ساکن تورکارک جهلسی هر درلو فکری ، مفکوره وی اسبابدن صرف نظر ، صرف یاشایه بیلمک ، ییانیجیلرک ،

مبحث ۲۰ — یکی الهیات مہ تافیزیک [مافوق الطبیعی]
الہی نہ در ؟

قدمانک مادی « ژوپیتہر Jupiter » ی کندیسہ
مشابہ شخص لری تحریک ، ترکیب و تولید ایدہ بیلیردی؛
فقط یکی الهیاتک الہی قیصر بر شخص در « لمیلد » در؛
اونا عطف اولونان ماہیتہ نظرآ ، نہ فضاہہ بر محل اشغال
ایدہ بیلیر ، نہ مادی قیملداتہ بیلیر ، نہ مشہود بر عالم
حصولہ کتیرہ بیلیر ، نہ دہ انسانہر یا خود الہلر دو غورہ
بیلیر . مہ تافیزیک [یعنی مافوق الطبیعی] اللہ السز بر
ایشی جدر؛ و ہملر ، بوش قورونتولر ، جنولر و منازعلر
حصولہ کتیرمکدن غیری برشیئہ مشہود دکلدر .

— مہلیہ —

سیاحت انطباعلری

۵

آو حیواناتی — قونیہدہ آو حیوانی چوق آزدر .
چونکہ اورمان یوقدر . آرسلان ، قابلان ، کیمک ، قورت ،
آئی کیی وحشی حیوانلر اورمانقلی یرلردہ اولوز . قونیہدہ
طاغلرک چیملاق اولدیغنی سوبلہ مشدک . تیلکی ، سانسار ،
سمنجاب کیی حیوانلر واردر . بونلرک دریلری خارجه
سوق اولونور . سنوی سکسان بیک لیرا رادہ سندنہ جزئی
بر مبلغ بو یوزدن مملکستہ کیر .

بالیق — ایلغین و بکشر و آقشہر گوللرندہ طاتلی
صو بالیقاری واردر .

جزئی مقدارده بونلردن طوتولور و شہرہ نقل ایدیلرک
صاتیلیر .

اہلی حیوانات — اینک ، ماندا ، قویون ، سکی ،
ہندی ، قاز ، اوردک واردر . اینکلر ، ایسویجرہ ، یاخود
قریم اینکلرلہ مقایسہ ایدیلہ مز . بونلر کو چوک و متریدرلر .
آت ، مرکب ، استر آزدر . قونیہ مہمجه مقدارده میورطہ
اخراج ایدر ، فقط غریبدر ، کہ میورطہ لک صدق لردہ
قیر یلاسہ مانع اولماق ایچون قوللانیلان آغاچ تلاشی رومانیان
کتیر یلییور مش . عینی حال (اسکی شہر) ددہ واقع در .
قونیہ ولایتی سنوی بر میلیون کیلو یاپاغی و نصف

کافہ آثاری جن لره [روح لره] عطف ایدرلر . بر
وحشی یہ ، ایتکیزی ایشیت شیک نہ اولدیغنی صوریکز ،
سزہ جواب اولاراق « برجن » [بروح] دیہ جکدر .
خواجہ لرمزہ جہانی یوروتن شیک نہ اولدیغنی صوریکز
سزہ ویرہ جکی جواب بروح [برجن] در ، C'est un esprit اولاجادر .

مبحث ۱۸ روحانیت بر خیال خامدر .

وحشی ، بر « روح » دن بحث ایتدیکی وقت ہیچ
اولماز سہ بو کلیہ بعضی معنی اضافہ ایدر؛ بونکله غیر مرئی
فقط حس اولونان اثرلر حصولہ کتیرن هوا یہ ، روزکار ،
نفسیہ مماثل بر عامل مراد ایدر . یکی الهیاتچی مسئلہ
اینجلتہ اینجلتہ کندی کندیس ی ایچون اولدینی قازار باشقا .
لری ایچون دہ آز آکلاشیلیر اولیور . اونا ، بروح کلمہ سندن
نہ مراد ایتدیکی صوریکز سزہ جواباً « او بر جوہر غیر
معلومدر ، تماماً سادہ در ، حیزہ [Etendue یہ] مالک
دکلدر . مادہ الہ ہیچ بر علاقہ وارتباطی یوقدر » جوابی
ورد جکدر . دوغری سنی سویلہ یلم ، بویلہ بر جوہر حقندہ
لک کو چوک رفکر حاصل ایدہ جک بر انسان وارمیدر؛ یکی
الہیات لساندہ بروح Esprit معناسز بر لافدن ، بر فقدان
افکار دن باشقا برشیئہ در . روحانیت فکری دخنی مانندہ
برفکدر .

مبحث ۱۹ — شہر وجود اولان شی مادہ نک سینه سندن
حقیقہ مشدر .

کافہ موجوداتی ، موجودیتی بشون حواسمز دلائیلہ
ثابت اولان ، ہر لحظہ آثاری حس ایتدیگمز ، فعلدہ
بولوندیغنی ، حرکت ایشدیکی کوردیکمز مادہ نک سینه .
سندن چیقارماق .. تشکل اشیائی مجهول بر قوتہ ، بالذات
کندیسندہ بولونایان برشیئہ کندی کندیسندن چیقاراما یان
و کندیسہ ویریلن روحانی جوہر ہیچ برشی یا پامایہ ہیچ
برشیئہ حرکتہ کتیرمہ قابلیت اولمایان روحانی بر
موجودیتہ عطف و اضافہ اینک دن داہا طبیعی و داہا
زیادہ آکلاشیلیر دکلیدر ؟ بر روحک مادہ اوزہ رینہ
تأثیری حقندہ بزہ ویریلہ جہد ایدیلن فکرك ہیچ برشی
افادہ ایتہدیکی یا خود مانندی اولمایان بر فکر افادہ ایتدیکی
قادر ہیچ برشی بدیی دکلدر .